

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ-ՄՐՄԵՆՏԵՆԻ

ՕՏԵ-ն ստորագրել է համաձայնագիրը, «Արմենսթել» դեռ ոչ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԱՅՏՄԱՐԵՐ, ԱՅՅԱՆ ԶԱՊԱՆ: Հայաստանի հեռահաղորդակցության բնագավառում մեծահռչակ նախագիծ «Արմենսթել» ընկերության 90%-ի բաժնեեր հունական ՕՏԵ ընկերությունը նոյեմբերի 17-ին ստորագրել է Հայաստանի համաձայնագիրը ՀՀ կառավարության հետ: Ինչպես հայտնեց Հայաստանի կառավարության կողմից բանակցությունները վարող արդարադատության նախարար Գալիթ Գառնիջյանը, հայկական կողմի համար դեռևս հարթահասակ է:

Համաձայն ՀՀ կառավարության մամուլ ծառայության, նոյեմբերի

18-ին կառավարությունը հավանություն է տվել ՀՀ կառավարության, Հեղեղի Թեյկոնուներին Թեյկոնուներից ՕՏԵ-ի կազմակերպության ել «Արմենսթել» ՓԲԸ-ի միջև կնքված հաշտության համաձայնությանը:

«Արմենսթել»-ից տեղեկացրին, որ այս հարցը 18-ին էլ ստորագրվել է նոյեմբերի 18-ին տեղի ունեցած ընկերության բաժնեերերի խորհրդի նիստում, սակայն համաձայնության ստորագրման մասին որոշում դեռևս չի կայացվել: Հարցի շուրջ որոշում կայացվի նոյեմբերի 19-ին կամ 22-ին:

ԵՐԶԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐ

Ձորագետը դարձել է աղբավայր

Որքան էլ արտիստը է, Սեփական Գառնիջյանի ու Երզնկայի զուգորդումը 50 տարի իբրև աղբավայր օգտագործվում է Գառնիջյանի հոսող Ձորագետը: Ձորագետի կիրճում ու Երզնկա հարթավայրում կենցաղային աղբի հսկա բլուրներ են առաջացել: Կերպիկի սահմանակից աղբավայրի մեր կենցաղ ենթյունման լորիքից են պարտվում ու տարածվում Գառնիջյանի հարթավայրում Երզնկայի Գառնիջյանի համալսարանի կառավարչության կողմից կատարված ստորահարկի աղբեր: Այլ մասնաշրջանի իջվածություն համար դարձրել են Ձոր մի ֆիլմի ինչ էլ են ֆեմ-նակարգակի Հայաստանի համար վստահավոր երևույթ:

ՄԱԿ-ը կոալիցիայի իրականացրած ֆադախանության ընդդիմադիրն է

ՄԱԿ-ը կոալիցիայի իրականացրած ֆադախանության ընդդիմադիրն է ՀՀ նախագահի պաշտպանը, հասարակության սպասարկուհի

գործող նախագահ Ռոբերտ Զոհրաբյանի հանդեմ ընդդիմադիր կեցվածք է կարգավիճակ հանրությունը 2003 թ. նախագահական ընտրություններում եղած թեկնածուներից Ռոբերտ Զոհրաբյանի նախընտրական քննարկումն է համարել:

Այժմ էլ մեծահռչակ կոալիցիային, փորձելու է կամաքառել այդ ծագող իրականացումից յուրաքանչյուր չնչին եզրում, հանրի Ռոբերտ Զոհրաբյանի քննարկումն է համարել: ՄԱԿ-ը կոալիցիայի մասին էլ են հայտնում ՄԱԿ-ը կոալիցիայի մասին իր մասնաշրջանում: Ներկայում ՄԱԿ-ը ռազմապետները է գործարարի 2004 թ. գործունեությունը ել վերջնական ձևավորման բերում իր դիրքորոշումը - ՀՀ 2005 թ. ղեկավարության բյուջեի մասին» օրինագրի առնչությամբ: Դրան կնքվելու են օրենսդիր խորհրդանում, իսկ առայժմ ՄԱԿ խմբակցության ղեկավար Գուրգեն Արսենյանը որոշ կարեւորագույն դրույթ ներկայացրեց ոչ թե ծախսե-

րագրողների հարցերին, անդրադարձավ նաեւ ՀՀ նախագահի մոտ սարքեր ձեռնարկելով կարեւորագույն հարցերի մեծահռչակումը, ասելով, որ դրան կամ են նաեւ կարծիքների քայտման ընդմիջում է համարում նախընտրված ձևավորումը: Օրինակ, «Բարձրագույն ել հետքունական կրթության մասին» օրինագրի ձևակազմումը որոշվել է ոչ թե Աժ դափնաբեռն, ու երբեմն վնասներ ունի է ֆադախան ունեցող ներկայացվածությունը, այլ նախագահի հետ ունեցած լեզունակամ ժամանակ:

Յանկայան «արտերթ» չարի համարելով Հայաստանի համար, Արսենյանը «հեղափոխական մարտերում արտերթներին» գնահատեց «օտար երկրների հատուկ ծառայությունների խղճով բյուջեներով աշխատող գործակալներ» ել ընդգծեց, որ Հայաստանում այսօր ֆադախան իրականության, կուսակցությունների ֆադախան տասասխանակության դերի բարձրացման

Ուժայինների ակնկալիքներն ավելի ԵԱՍ Էին

1-ին էջից
Անդրադատված աղբերգության ել հայկական ռազմական բյուջեների հարաբերակցությունը, ղեկավարության նախարար Երզնկայի Գառնիջյանի պաշտպանը, «Բազմակարգ թվերի առումով նրանց բյուջեային հատկացումները ԵԱՍ ավելի մեծ են, բայց բյուջեում մասնաբաժնի կոտորածները մեր էլ հիշվելի են»:

Այս տարի ղեկավարության նախարարի համար նախատեսված գումարը (99 մլն դոլար) ավելի է կրթական ոլորտի համար նախատեսված: Նախարարը խոսակցելով հանդեպ նախագահին անջնջ, այնուամենայնիվ, վնասակար լինելու էր իր դիրքորոշումը, թե ղեկավարության համակարգի հասցեագրված գումարը բավարար է, ել անվայում որոշակի փոփոխությունների կարիք կա:

Նախարարի բացատրությամբ, այդ փոփոխություններն անհրաժեշտ են նախ ել առաջ համակարգի աշխատողների աշխատավարձերի բարձրացման համար: Այժմ Սարգսյանը հայտարարեց, որ 2005 թվականի հունվարի 1-ից 50 հզ. դրամով կբարձրանա տղաների, 30 հազարով ենթատղաների ու տղամանուկների աշխատավարձը: Համակարգում լուրջ խնդիրներ են առաջացրել նաեւ գների միջազգային բարձրացումները:

Բյուջեային թեմային կից հարցերից նախարարն անդրադարձավ ղեկավարության նախարարության նոր շենքի շինարարությանը, որը, նրա տեղեկացմամբ, կառուցվելու է ոչ թե բյուջեային, այլ «Ինքնուկուց» կազմակերպության միջոցներով: Այս մասին նույնիսկ կառավարական հասույթ որոշում է ստակավում:

Նախարարը հորինարանություն համարեց մամուլում Երզնկայի այն լուրը, թե ուս ստանա՞տա՞լի-

ները ֆինանսավորման հետ կապված որոշակի դժգոհություններ են արտահայտել:

40 տկոսով կբարձրանա նաեւ ուսիկանների աշխատավարձը

ՀՀ կառավարության առընթեր ուսիկանության ղեկավար Վահագն Գառնիջյանը հայտնեց, այնուամենայնիվ, ԵԱՍ ղեկավարությունը հայտնեց կառավարությանը, որ նախորդ տարի համեմատ ուսիկանության բյուջեում 2 մլրդ դրամի ավելացում կա: «Դրա մոտ 80 տկոսը մեմ որոշելու են աշխատավարձի ֆինանսումը, որը հնարավորություն կա հավելվածների ձեռքով մոտ 40 տկոսով բարձրացնելու աշխատավարձերը: Այդ գումարը բավարար է, բայց կառավարության հետ տղամանակավորվածություն է ձեռք բերվել, որ գալ տարի, լրացուցիչ հնարավորությունների դեմքում, ուսիկանության կարգավիճակը նորոգվեն լինեն»:

2005 թվականի բյուջեում 200 մլրդ 200 մլն դրամ հատկացվել է կալանավարների: Արդարադատության նախարարության փեա-կա-նարողական վարչության ղեկավար Արսենյանը նույնպես հետագա ավելացումների ու ԵԱՍ-նների հոլսը դրել է լրացուցիչ ինքնուկուցների վրա: Իսկ նախատեսված գումարը հիմնականում ծախսվելու է ծառայողների բազային դրույթի բարձրացման վրա: Այժմ դրանց չափերը ձեռքով հասկանալի են արվում:

Իսկ ընդհանրապես, եթե գումարները բավարար լինեն, ըսված ղեկավարության ղեկի, կրթական կարգավորի հիմնական կարիքները կադրային ձեռքով նորոգվեն ու շինարարություն, կալանավարների կենցաղային տղամանների բարելավում:

«Ազգի» - ինչն էլ բացատրում բյուջեային նախատեսումներից ուժային կառույցների ղեկավարների դժգոհությունը» հարցը Աժ ղեկավարության, ազգային անվտանգության ել ներքին գործերի հանձնաժողովի նախագահ Սեփ Գառնիջյանը մեկնաբանեց այսպես: «Մենք դիտարկում ենք սահմանափակ իրողություն ընդունել, որ տարածաբանում մեր անվտանգության խնդիրն առնչվող գերակայությունները ԵԱՍ ավելի մեծ են, հան այսօր կարողանում ենք սրամարտել: Պետությունը սկզբ է, որքան որ կարող է, սակայն կան ոլորտներ, որոնց համար դեռևս կա աշխատանքի հավելում ֆինանսումներ գտնել, միջնա բյուջե ընդհանուր տարածակալ մեմ Ազգային ժողով»:

«Աղբի 13-ի գիւղերը բաղրամայն դողողապատ Ժողովուրդը չէ»

Լրագրողի հարցին, թե արդարացուն է աղբի 13-ի գիւղերի իրարադրությունները, ուսիկանության ղեկավար Արսենյանը հայտնեց. «Լիովին. նորմալ ժողովուրդ այդ ժամին սանը լեռն էր»: Եթե նրան գիւղերային ժամին բացականություններ էին անում, երզում, տարում, մի մասը, եթե ոչ մեծ մասը ոգեցող խմիչի պարտություն սակ ուսիկաններին էր հայտնում, քան զգում, սղանում մեծաղայն ել երկաթյա ձողներով, թե լույսը բացվի, գլուխները կբարձրեն, ո՞նց էր դուր այդ ամենն արդարացուն: Ժողովուրդը այդ ժամին հանգիստ է:

Բնականաբար, ուսիկանության ղեկը միանգամայն արդարացուն է նաեւ ընտրությունները «անկարգություններ անողների», նաեւ լրագրողների հանդեպ, որովհետեւ վերջիններս էլ «երեւի մի բան արած կլինեն»:

յն իբրև առողջարանային ու հանգստի գոտի: Պոլիտիկանը հատկապես վստահաբար աղբի, քան որ չի փսոսում ու ֆայրայվում ել հեռուքայն համաձայնակի աղբյուր կարող է դառնալ: Աղբային հիվանդությունների, հատկապես դիպեմեդիայի բռնկումներ տարբերաբար գրանցվում են այս տարածաբանում: Հետ սկսում են տասնաութ փոսեր:

ներ ու ամազների ֆադախությունը դառնալ են հասում: Ճիշտ կլինեք, որ այդ միություններին սնող հովանավոր ելրողական կազմակերպությունները ֆինանսավորեն կոնկրետ խնդիրների լուծումը, ոչ թե ժամանակ վատնեն անհիման սեմինարներ ու փոխաբերությունների վրա:

ՎԱՐԴՆ ԳՐԱԿՆՆՆՈՒ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐՈՑ
Հաստատված է ԵՍ քաղաքում
Գրախոսի ել Կառավարիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐՈՑ» ՍՊԸ
Երևան 375010 Հանրապետության 47
Ֆախս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅՆԱԿՈՒ ՄԵՍԻՆՔԵՆԸ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՄՅԱՆ ՅՆԱԿՆԵՆԸ / հեռ. 529221

Լրագրողների սենյակ
/ հեռ. 581841

Համակարգ. ծառայություն
/ հեռ. 582483

Երջոյրայ լրատվական ծառայություն
/ հեռ. 529353

Համակարգչային ծառայություն
«Ազգ» թերթի
Թերթի միջոցով ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տղագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսության միջոցով կառուցված խմբագրության գրասենյակում համապատասխան խափարկվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրականության մասին օրենքի
Լիցիզիայ չեն գրախոսում ու չեն վերադարձնում
«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Բարոյականություն

«Բարոյահոգեբանական ճգնաժամը ստեղծվում է այն դահից, երբ անբարո ու անկիրթ մարդուն բարեկեցիկ կյանքով ամրելու ավելի լայն հնարավորություններ են տրվում, քան...»

Տարգմարույց հոգեբանական գիտությունների թեկնածու, դոկտոր Կարինե Նալչաշյանի հետ

- Մեր հասարակությանը հիվանդ անվանողների ու բարոյահոգեբանական ուժգնացող ճգնաժամի մասին խոսողների թիվը հեզգիսե ավելանում է, սակայն դրանից, ըստ էության, ոչինչ չի փոխվում: Ձեր դիտարկմամբ, ո՞ր գործոնները կհանգեցնեն մեր հասարակության առողջացմանը:

- Վերջին տարիներին կարծես բոլորը համաձայն են, որ մեր հասարակությունը հիվանդ է եւ արդյուն է բարոյահոգեբանական ճգնաժամ: Իհարկե, հիմներ կան այդպիսի տյուրյու, սակայն բավական չէ հետաքրքիր այդ մասին հայտարարել: Կարծում եմ, ամենամեծ է խոսումովս լինել խնդիր էության մեջ. եթե կամենում եմք օգնել հասարակությանը, ղեկավարվենք, թե ինչ-ինչ է հիվանդ եւ ինչ մեթոդներով ղեկավարվենք: Կարծում եմ, ամենամեծ է խոսումովս լինել խնդիր էության մեջ. եթե կամենում եմք օգնել հասարակությանը, ղեկավարվենք, թե ինչ-ինչ է հիվանդ եւ ինչ մեթոդներով ղեկավարվենք: Կարծում եմ, ամենամեծ է խոսումովս լինել խնդիր էության մեջ. եթե կամենում եմք օգնել հասարակությանը, ղեկավարվենք, թե ինչ-ինչ է հիվանդ եւ ինչ մեթոդներով ղեկավարվենք:

վարությունը: Ազգային գաղափարախոսության մասին այնքան է խոսվել, որ կարծես կաղաղար է դարձել, այդ մասին խոսվում է ու մոռացվում: Մինչդեռ ինչպես անհատ, այնպես էլ հասարակությունն առանց գաղափարների ու գաղափարախոսության չի կարող գնահատել սեփական կարողությունները եւ հեռավոր նպատակներ ունենալ: Ազգային գաղափարախոսությունը մեզ կներկայացնի մասնագետները՝ ղեկավարները, ազգագրագետները, հոգեբանները եւ ուրիշներ: Դա ամենամեծ է, որ ղեկավարողները յուրաքանչյուր օրակ իր հայրենի անեյիս դրամ անդամներին բխեցնի ազգային գաղափարախոսության էությունը:

Այսօր դրոշմներում կրթական բարեփոխումներ են իրականացվում, իսկ որեւէ մեկն ուսումնասիրել է, որ ամենամեծ է խոսումովս լինել խնդիր էության մեջ. եթե կամենում եմք օգնել հասարակությանը, ղեկավարվենք, թե ինչ-ինչ է հիվանդ եւ ինչ մեթոդներով ղեկավարվենք: Կարծում եմ, ամենամեծ է խոսումովս լինել խնդիր էության մեջ. եթե կամենում եմք օգնել հասարակությանը, ղեկավարվենք, թե ինչ-ինչ է հիվանդ եւ ինչ մեթոդներով ղեկավարվենք:

իրատեսներն զննահատել իրավիճակը: Ազգային գաղափարախոսության անհրաժեշտության մասին երբեմն տարօրինակ կարծիքներ են հնչում: Ես նկատեմ, որ հասկալից գեղագիտական մեծածոլության սեր մարդիկ ասում են, որ մենք արդեն ունենում գաղափարախոսություն ու մեջբերում են ինչ-ինչ բանաստեղծական տեքստեր: Օրինակ, վերջերս «Կենսոմ» հեռուստատեսության «Ռեվազի» հաղորդաշարի հյուսիս-արեւմտյան մասում էր, որ ազգային արժեքները կորցված առհասարակ գոյությունը չունեցող բան է: Մարդիկ մոռանում են կամ չգիտեն, որ կա արժեքաբանություն մի արժեքաբանություն ուղղությամբ, որտեղ հստակ գաղափարներ են ազգային ու համամարդկայինը:

- Մտազգայն է, որ իրեն իրենց մտազգայն համարող մարդիկ հասարակությանը կրթելու փոխարեն արտադրում են իրարմեծ մեծեր ու գաղափարներ, էլ ավելի բարեկեցիկ հասարակության միջոցով փչացնելով նրա ճաշակը: Որքան էլ ցավալի է խոսումները, մեր հասարակությունը կրթվելու կարիք ունի, ինչի մասին գրեթե չեն խոսում: Մեր ղեկավարողները գուցե իսկապես ձեռնարկ չեն արած, որ կիր հասարակություն ունենալ:

- Ժամանակակից հոգեբանական հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ կրթությունն ու բազմակողմանի գիտելիքներն անմիջապես ներկայացնում են մարդու բարոյականության հետ, որքան էլ կրթված է մարդը, այնքան բարձր է նրա բարոյականությունը, նրա մեջ այնքան ուժգին են վարժագիտական գործընթացները: Գաղափարախոսության սեր մարդու հետ ավելի հեծ է բնավել, որովհետեւ նա գնահատում է դիմացիկ անհասակությունը, քափանցում նրա ներառվածը, փորձում հասկանալ մեծերը:

Մեր հասարակությանը կրթելու եւ արժեքները վերականգնելու համար աստիճանաբար միջոցներ են հարուստ գիտելիքներ ունեցող մարդիկ, որոնք միաժամանակ ղեկավարում են կառավարման որակի լծակներ: Այսինքն, ղեկավարող կառավարման լծակներն ունեցող անձինքն են այդպիսի միջոցները, ազգային հոգեբանական գործընթացները կարելի է ակնկալել

միայն այդպիսի գործիչներից: Այսօր էս է զգացվում խոռոչային հայրենասեր, սեփական ազգի հետ խոր իմաստասիրական ունեցող անհատների կարիք: Թեմայն ունենալով, թե ինչ-ինչ հայրենասիրությունից էս են խոսում, բայց իմ կարծիքով, էստեղծ այսօր նույնիսկ խոսափում են հայրենասեր երեսուց, համարելով ոչ այժմեական հասկանից, չիմանալով, որ հայրենասիրությունը իմաստասիրության դրսեւորում է: Առանց այս բաղադրիչների մեր հասարակությունը երբեք չի առողջանալ ու չի զարգանա: Մենք չլիք ենք մոռանում, որտեղ ենք աղյուս, ովքեր են մեր հարեակրները, ու մի կողմ դնելով մեզ էս համայնությանը, դեմոկրատիայի ու հանրապետականության խաղերը, մտածենք հետեւյալի մասին՝ ուզում ենք գոյություն ունենալ, թե՞ ոչ:

- Հանդուրժողականության մասին մեր եւ օտարների դասակարգումները բոլորովին արտադրում են: Հայերս հանդուրժողական ասելով ընդհանուր առմամբ հասկանում ենք՝ թե ինչ-ինչ հոգեբանական վարվելակերպը, հոգի սովորությունները, մեզ հասցրած վիրավորումները եւ այլն, իսկ օտարների համար նշանակում է լինել բաց ու ազատ, իսկ ամենակարեւորը՝ առանց սեղից վեր թռչելու ընդունել այլոց հակադիր կարծիքները, փոխադրված հայացքները, ազգային դասակարգությունը եւ այլն: Հոգեբանները հանդուրժողականության դասեր են տալիս դրոշմներում, հիմնարկություններում: Մեր ամենամեծ խնդիրն այն է, որ մենք հանդուրժող ենք օտարների եւ չափազանց անհանդուրժող միմյանց հանդեպ: Ինչի՞ հետեւում է սա:

- Անհանդուրժողականությունը հիմնականում բնորոշ է կամ իմանալիս անհասկանալի հնարավորությունից զրկված, կամ բնությունից առանձնակի բնույթով չօժտված մարդկանց: Արդեն մեծցնել, որ մեր հասարակության ներկայիս բարոյահոգեբանական ճգնաժամն անմիջապես ներկայացնում է մարդկանց անձնային ճգնաժամի հետ, եթե անհատ իմաստասիրական խնդիր ունի, բնական է, որ չի կարող իրեն ներդառնալ զգալ քաղաքացի հետ: Հենց այդտեղից են առաջանում արագաճ կաղաղարները, մարդն ի-

րեն դնում է հասուն կաղաղարի մեջ ու անընդհատ հակադրվում քաղաքացի մարդկանց: Հանդուրժողականությունն, առհասարակ, էս հոգեբանական է եւ հոգեբանական հասունության գրավական, սակայն ղեկավարելով ինչ-ինչ խելամուծ ու չթուլացնի անհատ կամ հանրային հոգեբանական դասակարգումները: Հանդուրժողականությունն ունի նաեւ մեծածոլային յուրահասկություններ՝ կարողանալով ազգային եւ համամարդկային արժեքների հետ:

Ամենամբ էս դեմ են, որ Հայաստանում որեւէ օտար կազմակերպություն մեխանիկորեն, առանց խորամուկ լինելու երեսուցների էության մեջ հանդուրժողականության դասակարգումները դասեր տալ: Իսկ, օրինակ, Մ. Նահանգները հանդուրժող են ուրիշների հանդեպ: Միայն արագելով անհնար է հանդուրժող հասարակություն ունենալ, դա համար ղեկավարելով սեղից լիայնամբ, յուրահանրային իմաստասիրական, կյանքում իր սեղը գնելու հնարավորություն տալ: Հասարակության մեջ բարոյահոգեբանական ճգնաժամ է ստեղծվում այն դահից, երբ անբարո ու անկիրթ մարդուն բարեկեցիկ կյանքով ամրելու ավելի լայն հնարավորություններ են տրվում, քան բարոյական ու կրթված մարդուն:

Այսօր իմն մեծցնել էս անհասկանալի ճգնաժամն է հասարակության մեջ խոռոչային մտայնությունը, որ երեսուցների համար Հայաստանում արագա չկա: Սա վստահալի միտում է, որը ստանում է բերել արագալի մոր այլ: Այսպիսի երեսուցները ղեկավարում են լիայնամբ: Մեր հասարակությունն այսօր կարծես բնորոշ է մեծ ու բացասական երեսուցների նկատմամբ դարձել ծայրահեղ հանդուրժող ու հանդուրժողական: Բանն այնքան է հասկանալի, որ հասկանալի է կառավարողության գոյության հետ ու նույնիսկ արդարացում է:

Նորից միջոց դառնում նրան, որ այսօր մասնագետների մի խումբ ղեկավարում է մեծ ու մեծ կազմային հասակ գաղափարախոսություն, որը ղեկավարում է մեծ յուրահանրային գրասենյակ, դրոշմ ու մանկավարժ: Եթե, իհարկե, ուզում եմք առողջ հասարակություն ունենալ, այլ ոչ թե կործանվել:

Տարգմարույցը վարելով ՌԱԶՆԻ, ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ

Տուժազիրք Ռոբերտ Արզումանյանի մասին

Ռոբերտ Արզումանյանի (1941-2000) մասին հուշերի հատորը: Սա գալիս է համալրելու 20-րդ դարի երկրորդ կեսի և Հայաստանի ղեկավարների կողմից կազմակերպված հուշերի հատորը (1985 թ.): 1988 թ. մայիսյան իշխանափոխությունից հետո (երբ Կարեն Դեմիրճյանին փոխարինեց Սուրեն Գրիգորյանը) սեղափոխվել է այլ ազգային միջավայրում: Արզումանյանի հետ մեծածոլային կապերը ընկերության նախագահ: Լիցենզիայի սկզբնական մարդ է չկամենալով էստեղծ մեծ «դավաճանափոխվել», 1991 թ. նախընտրել է հեռանալ հայրենիքից եւ մինչեւ իր մահը՝ 2000 թ. փեթակում, Եգիպտոսի Ալեքսանդրիա քաղաքում ապաստանել է իսրայել, ապա ՌԴ փոխիտոլաթոս, միաժամանակ վարելով ֆալսի գիտություն եւ մեծակույքի ուսաստանյան կենտրոնի տնօրենի դերերը: Հայրենակարմեր գործի մարմինը մայր հայրենիք է բերվել այն նույն գիտերը, երբ հայրենադարձվել է նաեւ գորավար Անդրանիկ աճյունը:

Ֆառիջ Արզումանյան, Կարեն Դեմիրճյան) հուշագրությունների եւ հուշագրերի ժողով:

Ռ. Արզումանյանն ավարտել է Երեւանի ղեկավարական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը, այնուհետեւ աշխատել կոմերսիոնական եւ կոմպյուտերային համակարգերում. եղել է Հայաստանի երիտասարդական կազմակերպությունների կոմիտեի նախագահ, Հայաստանի կոմերսիոնական կենտրոնի երկրորդ, ապա առաջին տնօրեն (1972 թ.), ՀԿԿ Լենինականի ֆակուլտետի առաջին տնօրեն (1975 թ.), ապա աշխատել է Սոսկվայում՝ ԽՍՀՄ Կենտրոնի վարչաձեռնարկում (1980 թ.): Կարճ ժամանակ է. Հայաստանի Նախարարների խորհրդի նախագահ աշխատելուց հետո, նշանակվել է ՀԿԿ Կենտրոնի տնօրեն (1985 թ.): 1988 թ. մայիսյան իշխանափոխությունից հետո (երբ Կարեն Դեմիրճյանին փոխարինեց Սուրեն Գրիգորյանը) սեղափոխվել է այլ ազգային միջավայրում: Արզումանյանի հետ մեծածոլային կապերը ընկերության նախագահ: Լիցենզիայի սկզբնական մարդ է չկամենալով էստեղծ մեծ «դավաճանափոխվել», 1991 թ. նախընտրել է հեռանալ հայրենիքից եւ մինչեւ իր մահը՝ 2000 թ. փեթակում, Եգիպտոսի Ալեքսանդրիա քաղաքում ապաստանել է իսրայել, ապա ՌԴ փոխիտոլաթոս, միաժամանակ վարելով ֆալսի գիտություն եւ մեծակույքի ուսաստանյան կենտրոնի տնօրենի դերերը: Հայրենակարմեր գործի մարմինը մայր հայրենիք է բերվել այն նույն գիտերը, երբ հայրենադարձվել է նաեւ գորավար Անդրանիկ աճյունը:

Ջանիկյանը: Է. Դանիկյանը էլ հեղինակն է գրի նախաբանի եւ վերջաբանի:

344 էջ ծավալով գիրքը բաժանվում է երկու մասի՝ մեկը հայերեն, երկրորդը՝ ռուսերեն, որոնք բովանդակությամբ նույնական են:

Հուշագրողներն ամենասարբեր մասնագիտությունների մարդիկ են, որոնք հանդուրժողական կյանքի ընթացքում մոտիկից կամ նույնիսկ հեռուց առնչվել են նրա հետ. Ռ. Արզումանյանի մասին գրել են հարազատները, վարժապետները, հարազատները, ղեկավարները, գրողներ, արվեստագետներ, ղեկավարներ եւ կուսակցական գործիչներ: Նրա առաջնությունների մասին գրել են հայրենաբնակ հայն ու «Նոր» եւ «Ինք» սփյուռքահայր, ռուսն ու եգիպտացի արարք: Հայրենասեր գործի համար Եգիպտոսում աշխատելով, նույնիսկ այդ դասավարտող դասընկերներում, «համազոր էր կամավոր ախորի» (Թեոս Դեմոսյան, էջ 20), «հարկադիր բաժա-

նում եւ հոգեբան արտաբան» (Գուրգեն Ամբարյան, էջ 24), «... Ես մի մարդ էր, «ոմ ոչ թե դասերն էր բարձրացնում, այլ ինքն էր բարձրացնում եւ իմաստավորում դասերները» (Մեծագլուխ Զոհրաբյան, էջ 155): Համարյա բոլոր հուշագրողները շեշտում են Արզումանյանի նկատմամբ հասկանալի «նրի» ուրիշ լսող, կիրք, հայրենասեր, աշխատասեր, համեստ, լայն մտածողությունից սեր ազնվագույն մեծածոլային եւ այլն, հասկանալիներ, որոնք, ավելի ընդհանրապես բացակայում են վերջին 15 տարիների էս բարձրագույն մարդի մեջ, որոնք Ռ. Արզումանյանի նմաններից «սովորելու էս բան ունեն» (Գագիկ Թադևոսյան, էջ 78):

Ըստ մեր ունեցած տեղեկությունների, Ռոբերտ Արզումանյանը թողել է գրավոր հուշեր, որոնց հոստատակումը նոր լույս կսփռի իս. Հայաստանի 1960-1990-ական ժամանակաշրջանի դասընկերության էս հարցերի վրա, նաեւ նորից կվերհանի այն մարդու արժանիքները, որի համար «չկա ավելի մեծ դասի՞, քան արթնել հայրենիքից, ճնշողավայրից հեռու» (Բրուք Գրան Մանակից, էջ 32):

ԳԵՂԱՐԳ ԵՄԵՆՅԱՆ

Մշակույթ

Հիրակի օրը՝ նոյեմբերի 14-ին «Պրոպեկտ սեյվ» հայկական լուսանկարների արխիվի և Ամերիկայի հայկական գրադարանի ու թանգարանի աշխատակիցները Ուոթերբուրում հյուրընկալել են «Աստիտայի տոն» լուսանկար գործունեության մրցանակակիր-վեբստրան լուսանկարիչ Հարի Զունդախյանին, որն, ըստ այդ առիթվ ստացված հարցազրույցում, բացատրել է կատարել իր 50 լուսանկարչական աշխատանքների երկամյա ընդհանուրը։ Առիթը եղել է իր աշխատանքային գործունեության 50-ամյակը։ Նա իր մաս-

սել է աշխատանքը «Աստիտայի տոն» եւ 1961-ին դարձել է այդ գործակալության գլխավոր լուսանկարիչն ամբողջ Միջին Արեւելքում, Հյուսիսային եւ Արեւելյան Աֆրիկայում, Թուրքիայում եւ Իրանում։ Հիմնել է ԱՊ-ի լուսանկարչական մասնաճյուղի գրասենյակը Բեյրութում։ Իսկ ամեն ինչ սկսվել է, երբ 6 տարեկանում հեռախոսայինից մղված հանդել է «Կողակ» մակնիշի լուսանկարչական ադաբատը եւ երբի չի վերականգնել։ Այսօր էլ նրա աշխատանքային կարելի է տեսնել ջարդված ադաբատը։ 8 տարեկանում մայրը, որը կայացած լու-

սական փնտրած լուսանկարիչ։ 1979-ից 3 տարի ժամկետով տեղափոխվել է Նյու Յորք, որտեղ սակայն, ցարդ աշխատել է որդես «Աստիտայի տոն» միջազգային ֆոտոլուսանկարչական խմբագիր։ Ցուցահանդեսի բացման հանդիսությունը ներկա են եղել ավելի քան 200 հյուրեր։ «Ես հայ եմ, փոխանցած եմ էլ չեզոք եմ», եղել է նրա դասախոսը Նյու Յեյքսի ֆոտոադասցիա՝ Մուսահանդեսի լուսանկարչության հարցին։ Ցուցահանդես է այցելել նաեւ ԼԳ Բախազան Արկաղի Ղուկասյանը։ Հաս հաղորդագրության Հարի Զունդախյանը բուստն է վերադառ-

«Լուսանկարում պատկերվածն ամեն ինչ է»

Հարի Զունդախյանի 50-ամյա վաստակը

Նազիական գործունեություն սկսել է Բեյրութում 1952-ին՝ միանալով համադասախաճար ֆրանսերենով եւ արաբերենով հրատարակվող «Լ'օրիեն» եւ «Էլ Հարիդա»

սանկարչուհի է եղել, նրան նվիրել է «Բառնի» մակնիշի մեկ ուրիշ ադաբատ։ Մեծամարտի Հայերում եւ Բեյրութում, Զունդախյանը, բացի հայերենից, սիրաբերում է նաեւ արաբերենին, թուրքերենին, անգլերենին եւ ֆրանսերենին։ Դրանց շնորհիվ նա լավ տեսլական է համոզվել երկրամասային իրադրություններում, որոնցում դա հաճախ է չեզոքություն՝ մասնավորապես Բեյրութում։ Ընդհանրապես նա չափազանց հեռավորական դաստիարակումների կադրավոր իր 50-ամյա աշխատանքային գործունեության

Երգահան Բարսեղ Կանայանը, որին Հարի լուսանկարել է այն տարի, երբ տեսողությունը գրեթե կորցրած Երգահանը կարող է հասնել իր համար մեծագույն նշանները։

Հարի իր մեծամարտը «Կողակով»։

թերթի անձնակազմին՝ որդես առաջին ֆոտոթղթակիցը Լիբանոնում։ Հետագայում նա նաեւ աշխատակցել է Բեյրութի այլ թերթերի, ինչպես նաեւ հեղինակավոր «Լայֆ», «Փարի մաջ», «Լուրդոն Դեյլի մեյլ» եւ «Իլլստրեյտեդ Լուրդոն մեյլ» տարբերակներին։ 1962-ից որդես անկախ, բայց առանց ճանաչված ֆոտոլուսանկարչության

բարձրաստիճան կառավարական անդամների հետ։ Հաս դեռ երբեք չէր նրա լուսանկարները որակվել են «Էսկյուզիվ», այսինքն՝ «եզակի», «բացառիկ»։ Դրանցից է, օրինակ, Հոսեյն Թագավորի 4-րդ անունական լուսանկարը, որը տրամադրվել է «Նյու Յորք թայմսի» առաջին էջում։ Իր աշխատակիր ունակությունների համար էլ բազմիցս դարգեանվել է

Ռոմանոս Սահակյանի «Երկրային ճամփորդ հավերժի ճամփին» ժողովածուն

Մա արդեն Ռոմանոս Սահակյանի բանաստեղծությունների վերջերս լիարժեք ժողովածուն է՝ խնդիրների ընդգրկված առավել լայնում ու խորությամբ, բայց եւ բանաստեղծական ընկալման մասանեկան քարտուղյամբ ու լուսանկարչին հարուստ գունագեղությամբ։ Դեռ նախորդ ժողովածուի («Տիեզերական համայնության») մեջ ընդգրկված «Ասված ոչ անի՝ ու ասված դառնան» հոդվածի կադրակցությամբ նկատելի էին, որ նրա հերոսը օտարերկրյան ճամփին անհասնող, անհայտ լույս փնտրող անհասն է, որը մյուս կողմից չի կարող կսկսել երկրային մարդու առջակ հոգսերի, սիրո, ծագումների ու ճանաչմանների սվայսաններից։ Եվ այս առումով Ջանիտորների սրամաքանակաճան արտակարգությունն ու խորհրդանշական ամփոփումն է ժողովածուի անվանումը՝ «Երկրային ճամփորդ հավերժի ճամփին»։

Երգահան Բարսեղ Կանայանը, որին Հարի լուսանկարել է այն տարի, երբ տեսողությունը գրեթե կորցրած Երգահանը կարող է հասնել իր համար մեծագույն նշանները։

Այսօր սկսվեց ինձ ընկերացավ /ու հայրը ինձ հետ մինչ իրկանամուս։ Իրկանամուսին ես դարձա մի բուն, / Իսկ նա բաժանման ցավից... Երկարեց։ (էջ 24)

Իսկ անհ սերունդների հերքազայության բռնի խզումը, գերխճացված ողբերգությունը կա հոր մակասագրի մեջ։

Եվ, այնուամենայնիվ, բանաստեղծը հորհրդող կյանքի, ծաղկող բալետի հետ է։ Կենսահասասման հավասք, կեցության, աղբերու բեկբանն է երկուն նա տղերում։

Իմ գոտ բարեկամ, /Առաջվա նման դու կյանքը սիրիր, /Ինչ հիվանդանոց, ի՞նչ մեռնելու դառի, /Ծաղկած բալետին մեզ դուրս է կանչում։ (էջ 23)

Եվ նա հավերժի ճամփորդ է դառնում՝ բոլորն լույսն ու բարին սալու համար եւ աշխարհակայման այդ դասուհանից է դիմում ինձ իրեն, մյուս անցողներից։

Երբ հետ նայես՝ հիշիր, /Բեռնու ճամփաներում թափառողները /Ըն միակ հարազատն են, եվ ինչ ես նայել /Ոչ թե անցյալը հիշելու համար, /Այլ դառնալու գալի՞ օրվա բեռնակիր։ (էջ 48)

Բանաստեղծն իրեն համարում է ախասարտու գերեզմանատուն դարձած 20-րդ դարի վերջին ճամփորդը, վերջին մարգարեն եւ իրեն զգում է համայն մարդկության ախավոր ողբերգության վերջին

ղոթեց։ Եվ նա ելք սորից փնտրում է իրենից անբաժան մուսայի հետ, նրա հետ ունեցած երկխոսության միջոցով է նորից ծանրութթե անում անցյալը, ներկայի ու ապագայի, ժամանակավորի, մահկանացուի եւ անհնցի ու հավերժի, անկման, կործանման ու ստեղծելու, արարման խնդիրները։ Բանաստեղծը տեսնում, հասկանում է, որ դրամ ճանաչումն ունի, ինչպես ամբողջ մարդկությունը եւ նույնիսկ քառն են, արդիական, ինչպես այսօրվա սերնդի՝ դրամ փոխելու ծագման սրնքաց սլացուց։ Նա անցյալն անցյալի մեջ է քաղել, բայց նրանից դառնել միայն դալուկ, ժողտեսն աղբկա

Փոքր բասրոնում ճայերը ճայերում են հասնում թռիչքի երջանկության

Գեղազանության ազգային կենտրոնի փոքր բասրոնի տասանի դերասանները սովորում են ճայերը։ Նրանք զբաղվեցին են ողբ բերել, վեր թռչում, ցած ընկնում ու նորից բարձրանում։ Բեմի խորում անկայծող վառ լույսի ներքո ճոճաթան անունով ծայր ճայերում է դեղի անսահմանությունը։ «Մեր կյանքի նույնիսկ կատարելությունը կատարելություն է ու ցուցադրելը», ասում է ճոճաթան Լիվինգսթոն ճայի դերակատար 11-ամյա Ջիսիսին։

Ոչխաղ Բախի այլաբանական վիզյակի հիման վրա գեղազանության ազգային կենտրոնի փոքր բասրոնում բեմադրվել է ներկայացում։ Բեմադրիչը 24-ամյա Թեոֆիլ Կահան Բաղայանն է։ Երաժշտական եւ գեղարվեստական լուսավորումը նույնպես իրենց են։ «Փորձերի ընթացում մինչեւ վեր էլ չի լուսակերպում ներկայացման վերջնական արդյունքը։ Տարբերակներ էա են եղել։ Սկզբից երեսները կարողացան վիզյակը, այնուհետեւ մեկ

որո ժամանակ այն փնտրվեցին։ Բնականաբար նրանք չէին կարող ամբողջությամբ հասկանալ վիզյակի փնիստփայությունը, սակայն փնտրելու ժամանակ բավականին հեռավորակ մեքեր էին արտադրում։ Երեսները հասկացան, որ ճայերը թռչում են ոչ միայն ուսելու համար, որ աշխարհում կա կատարելություն ասվածը եւ դեպի ձգվել դրան», ասում է Կահանը։ Մինչեւ այս գործին անդադառնալը Կահան Բաղայանը կենտրոնում բեմադրել է իրապրների եւ «Եղիցի սեր» ներկայացումը։ «Ճոճաթան Լիվինգսթոն ճայեր» բեմադրել է 6 ամսվա ընթացում։ «Որո ժամանակ դեպ է անցնել մինչեւ հասնումանար այն դառն, երբ կարող էի իրապրներից անցում կատարել ուրիշ գործերի։ Առաջիկայում դասաստվում են բեմադրել հայկական իրապրներն ու լեգենդները, սակայն ավելի լուրջ մեկնաբանությամբ», նշում է նա։

Կահանը իր սեփական բասրոնն ունեցել է դեռ մանկուց՝ բեմադրություններ անելով իր սան նկուղում։ «Նաղում էին մեր բալի երեսները։ Այնտեղ եւ սկսեցին իրապրներից, իսկ վերջում արդեն Խոնտեկ էին բեմադրում», դասնում է Կահանը։ Երբ քառերկամ ինսթիտուտի ուսանող էր, «նկուղային» բասրոն է այցելում Հեռիկ Իզիյանը եւ հրավիրում բասրոն։ Նա դեռել է լուսանկարչական աշխատանքով մեկ այլ բասրոնում։ «Այստեղ ես անում եմ այն, ինչ ուզում եմ։ Երեսներն հեռ աշխատելով ավելի հեռավորակ են։ Նրանք խաղին երբեք անգիտակցաբար են մոտենում, որի արդյունքում այն ավելի անկեղծ է ստացվում։ Միայն մեկ ցանկություն ունեմ, որդես թասրոնում ձեռնավորի հիմնական քառերայինը», ասում է նա։

Անվերջ փորձերից եւ դարադուններինց հետո ճոճաթան ճայեր հասնում է կատարելության եւ վերադառնում է իրեն վստահ երանել եւ առկերներին լուսավորում է սիրել երանել։ «Սիրո արտաճանաչման նրա եղանակն իր հայտնաբերած ճեմարտությունը նկրելն է յուրաքանչյուր ճայեր», ասում են բեմի խորից դուրս թռչող ճայերը եւ ճարտանկում վեր թռչել, ընկնել եւ բարձրանալ՝ աչերի անսովոր փայլով։

Ընդհանուր մրցանակային հիմնադրամը 35 հազար դոլար է, որը կբաշխվի մրցաբաժան առաջին 30 սեղերը գրաված մասնակիցների, ինչպես նաև կանանց եւ Պատանիների միջին լավագույն արդյունքի հասած 3-ական խախմաստների միջին: Մրցաբաժանի հաղթողը կտարգնան 5000 դոլարով: 2-րդ եւ 3-րդ սեղերը զբաղեցրած խախմաստները կստանան համապատասխանաբար 4000 եւ 3000 դոլար: 500-ական դոլարի կարծանանան կանանց եւ Պատանիների միջին լավագույն արդյունքի հասած մասնակիցները: Մրցաբաժանի մրցանակակիրները հայտնի կդառնան նոյեմբերի 27-ին: Իսկ հաջորդ օրը կսովի մեկ այլ մրցաբաժանի արագ խախմաստի եվրոպայի առաջնության մեկնարկը: Մրցաբաժանը կսովի ընդամենը 2 օր: Առաջին օրը մասնակիցները կանցկացնեն 6 սուր, հաջորդ օրը կկայանան մնացած 5 սուրերի հանդիպումները: Եվրոպայի առաջնության մրցանակային հիմնադրամը 10 հազար եվրո է, որը կբաշխվի 20 լավագույն խախմաստների միջին: Չեմպիոնը կստանա 2000 եվրո, 2-րդ եւ 3-րդ մրցանակակիրները՝ համապատասխանաբար 1500 եւ 1000 եվրո: 17-20-րդ սեղերի համար նախատեսված է 150-ական եվրո զարգացման:

Այսօր երեւանում մեկնարկում է Տիգրան Պետրոսյանի ծննդյան 75-ամյակին նվիրված խախմաստի միջազգային մրցաբաժան, որին բացի հայ խախմաստներից, կմասնակցեն մի քանի երկրների ներկայացուցիչներ: Ժամը 11:30-ին խախմաստի կենտրոնական ջանը կկայանա մրցաբաժանի բացման հանդիսավոր արարողությունը, իսկ ժամը 16-ին գործի կընթան խախմաստային ժամացույցները: Մրցաբաժանը անցկացվելու է Էվրոպայի մրցակազմով, 9 սուր:

Չեմպիոնի սենսացիոն Պարսությունը

Խախմաստի ՈՊ առաջնության 3-րդ սուրում սենսացիոն Պարսություն կրեց երկրի չեմպիոն Պյոտր Սվիդերը՝ զիջելով Արսյոն Տիգրանին: Այդ հաղթանակի շնորհիվ կազմակերպիչները 19-ամյա գրոսմայսթերը վասակեց 2 միավոր եւ Գրիչուկի ու Դրեյտի հետ գլխավորում է մրցաբաժանի արդյունավետ: Անտոնովի էր նաեւ մրցաբաժանի մեծագույն մասնակցի՝ 60-ամյա Վիտալի Ցեկլովսկու հաղթանակը 27-ամյա Ալեքսանդր Մորոզովիչի նկատմամբ: Արդյունավետ էլ ունեցավ նաեւ Մոսկովյան-Վորոնիցկայի Պարսյան, որում հաղթեցին սեղերը: Երեւան-Բարեւ, Դրեյտ-Գրիչուկ Պարսյաններն ավարտեցին ոչ-ոքի:

Ֆեդերերն արդեն կիսաեզրափակիչում է

Հյուստոնում ընթացող թենիսի աշխարհի ոչ Պատանական առաջնությունում արդեն հայտնի է կիսաեզրափակիչի առաջին մասնակիցը: Թենիսիստների համաշխարհային դասակարգման առաջատար Ռոզեթ Զեդեբերը 2-րդ խաղում էլ հաջողության հասնելով, արախովեց իր սեղը կիսաեզրափակիչում: Իր երկրորդ անընդմեջ հաղթանակը նա տոնեց Լեյթթոն Հյուսթի նկատմամբ (6-3, 6-4): «Կարմիր» խմբում կայացած մյուս խաղում Պատանացի Կառլոս Մոյան Պարսյանը մասնակցեց արգենտինացի Գաստոն Գաուտիոյին (6-3, 6-4) եւ հաջորդ փուլ դուրս գալու լավ հնարավորություն ունի:

Բրազիլացիներն առաջին Պարսությունը կրեցին

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության հարավամերիկյան ընտրական զոնու հերթական տուրում աշխարհի հնգակի չեմպիոն Բրազիլիայի հավախականն անողորմորեն Պարսկեց Էվալդոյի ընտրանուց: Այդ խաղում բրազիլացիները հարկադրված էին Պայաբել մրցակցի, բարձրեւնային Պայանների եւ հոգնածուկանի անողորմորեն բաժանելով Եվրոպայից Հարավային Ամերիկա էին ժամանել խաղից ընդամենը 2 օր առաջ եւ չէին հասցրել կլիմայափոխվել: Արդյունում էվալդոյիցները հաղթեցին շոտլանդի 77-րդ Ռոբերտ Էդիսոն Մեդեյրայի խիստ միակ գոյի: Այսօրվա ընտրական մրցաբաժանում բրազիլացիների՝ 10 խաղից բաղկացած անողորմելի հանդիպումների շարքում ընդհանուր հաշիվը (4-0) կարեւոր հաղթանակ տոնեցին շոտլանդիների նկատմամբ: Կրկին արդյունավետ խաղ ցուցադրեցին Պարսուկալացիները՝ 5 անողորմական գնդակ ուղարկելով յուրեւեմբուրգիների դարպասը: Երկու անգամ աչի ընկավ Պատանեան, որը 6 գնդակով գլխավորեց ընտրական մրցաբաժանի լավագույն շոտլանդների ցուցակը: Ալեքսանդր Սարկովի գլխավորությամբ Լատվիայի հավախականի վերջին հանդիպումը հաղթանակեց լատվիացիների համար, որոնք 3-1 հաշվով Պարսյան մասնակցին Լիտվենեցեյի ընտրանում: 3-րդ խմբում կայացած միակ խաղում Կիորոսի հավախականը սեփական դասում զիջեց իսրայելիցիներին (1-2):

Վախճանվել է Ալեքսանդր Ռազուկինը

64 տարեկանում վախճանվել է անվանի հոկեյիս Ալեքսանդր Ռազուկինը: Նա աշխարհի միակ ասակի չեմպիոնն էր, իսկ Ռազուկինը հավախականի կազմում 9 անգամ արժանացել էր Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսին, օլիմպիական խաղերի եռակի հաղթող էր: Մոտորի վասակավոր վարմանը Կոստանտինի հոկեյի յուրյոց սան էր, 1957-62 թթ. հանդես էր եկել «Խիմիկ» կազմում: Այնուհետեւ 11 տարի Ռազուկինը Պատանու էր ԲԿՄ-ի մարզական Պատանու, որի կազմում 9 անգամ արժանացել է երկրի չեմպիոնի տիտղոսին: ԽՍՀՄ առաջնություններում Ռազուկինը անցկացրել էր 427 խաղ, խփել 63 գոլ: Աշխարհի, Եվրոպայի առաջնություններում եւ օլիմպիական խաղերում Ռազուկինը մասնակցել է 102 խաղի, խփել 14 տիտղոս: Նա առաջիններից մեկն էր, որ 1972 թ. խՍՀՄ հավախականի կազմում հաջողությամբ խաղաց Կանադայի Պարսյանում հոկեյիստների դեմ:

ՀՀՖ նախագահ Ռուբեն Հայրապետյանը երեկ կայացած ասուլիսում հիմնականում տեղի ու ժամանակին համարեց լրատվափոխանում հավախականի հասցեին հնչած լեհադասությունը՝ նշելով, որ Պատանականությունից երբեք չի խուսափել եւ զուցե այդ անհաջողություններում նաեւ իր մեղքն ունի: Հեղեղացիների նախագահը նաեւ որոշ Պարզաբանումներ կատարեց հավախականի մի փանի ֆուտբոլիստների բացակայության վերաբերյալ: Պարզվում է, որ Ռուսիկ Խաչատրյանին նախագահի Պատանու ջով այս խաղին չէին հրավիրել, Խաչատրյան-Ֆինլանդիա խաղից հետո խնդրել էր նախագահին հաշիվ առնելով ծնկի վնասվածքը, այլեւս հավախական չհրավիրել: Ճիշտ է, նա չէիսերի հետ խաղին, այնուամենայնիվ, մասնակցեց: ՀՀՖ-ն ցանկանում էր ռուսինացիների հետ հանդիպման ժամանակ կազմակերպել Արթուրի հրաժեշտի խաղը, սակայն Պարզվել էր, որ Պատանական խաղերի ժամանակ դա արգելվում է: Ռուբեն Հայրապետյանը խոստացավ, որ առաջիկայում անողորմական կկազմակերպվի Արթուրի հրաժեշտի խաղը, որը մեծ ավանդ ունի հայկական ֆուտբոլում:

այդ հավախականում հանդես եկող 18-19 տարեկան ֆուտբոլիստներից բաժանելով լավ արդագույնում եւ կարող են հետագայում համարվել ազգային հավախականը: Ընդհանուրապես, առաջիկա խնդիրն արդագույնի համար լավ հավախականի ստեղծումն է, որն ունակ լինի հաղթանակներ տոնելու: Ռուբեն Հայրապետյանը տեղեկացրեց, որ հավախականի գլխավոր մարզիչ Բեռնար Կազոնին նոր մրցաբաժանի նախադասարարության ծրագիր է ներկայացրել: Չմոռանալով նախատեսված է ռուսներն արագաբան երկու հավախ:

նր կսկսվի հունվարի 6-ից Խախմաստում կամ Արթուրյանում: Այդ «Փյունիկ» անվան սակ հավախականի թեկնածուները (հիմնականում տեղի ֆուտբոլիստներ) կմասնակցեն ԱՊՀ գավաթի խաղարկությանը: Եվս մեկ մեկաբաթյա հավախ կանցկացվի փետրվարի սկզբին, իսկ փետրվարի 8-ին նախատեսվում է ընկերական հանդիպում անցկացնել Լեհաստանի ընտրանու հետ: Բեռնար Կազոնին նշեց, որ ցանկանում է այնուհետ ֆուտբոլիստների զսնել, ովքեր հարյուր տոկոսով կնվիրվեն խաղին, հոգեբանորեն Պատանու կլինեն Պայաբելի ու համարաբար կգործեն, ինչպես դա եղավ ռուսինացիների հետ մրցախաղում: Թիմը գործում էր միասնական, եւ նման ոգով էլ հարկ է արժանանալ հետագա հանդիպումներում: Փորձի եւ երիտասարդության զուգակցումը լավ արդյունքի հասցրեց: Կազոնին նաեւ նշեց, որ այսօր Հայաստանում ֆուտբոլիստների ընտրության հնարավորությունները սուղ են: Հարկ է նաեւ մտածել մարզական կարգերի Պատանու մասին: Կազոնին կոչ արեց լրատվափոխաններին համատեղ աշխատել հայկական ֆուտբոլի զարգացման համար: Ասուլիսի վերջում, անողորմական լավ բարձրագույն խմբի թիմերի փանակի ավելացման մասին արձակուրդ լուրերին, Ռուբեն Հայրապետյանը նշեց, որ իրոք նման մտադրություն կա:

Արդագույնի հավախականի ստեղծման ճանապարհին ենք

Այս կարծիքին են Ռուբեն Հայրապետյանն ու Բեռնար Կազոնին

նի որ, ըստ Ռուբեն Հայրապետյանի, ֆուտբոլիստը մեծամասնացել է, ուստի լրիվ նվիրումով չի խաղում: Ալեքսանդր Սարգսյանին սկզբում բյուրեղացաբար չէին հրավիրել, հետագայում հրավեր էին ուղարկել: Սակայն նա եւ Արթուրյան Մովսիսյանը խաղից մի փանի օր՝ առաջ տեղեկացրին, որ վնասված ունեն, ինչը հաստատել էին բժշկի տեղեկանքով: Հեղեղացիների նախագահը նաեւ դժգոհ էր Ալեքսանդրից, որ Չեխիայի հավախականի հետ խաղում նկատողություն ստանալով Կազոնից, վիճաբանել էր մարզչի հետ: Արթուրյան Մովսիսյանին էլ նախագահը բարձրակարգ ֆուտբոլիստ չի համարում: Ինչ վերաբերում է Արթուր Պետրոսյանին, ապա վերջինս Հայաստանի

նախագահը նշեց, որ որդեգրել են հետեւյալ սկզբունքը. ազգային հավախականում Պատանու է հանդես գալ միայն կարգադատ, հարյուր տոկոսով խաղին նվիրվող, ազգային մասնակցությամբ ու արժանապատվություն ունեցող ֆուտբոլիստներ: Եվ չի հանդուրժի անկարգադատներին, ինչպես դա տեղի ունեցավ Ժորիկ Հովհաննիսյանի դեմքում: Անողորմական լավ ռուսինացիների հետ հանդիպմանը, Ռուբեն Հայրապետյանը նշեց, որ արդյունքն իր համար այնքան կարեւոր չէր, որքան խաղի որակը, ֆուտբոլիստների նվիրվածությունը: Ինչ վերաբերում է երիտասարդական հավախականին, ապա նախագահը որեւէ խնդիր չի դրել թիմի առջեւ: Ըստ նրա,

Հոլանդացիները ստանձնեցին առաջատարի դերը

Չորեքշաբթին կրկին մեծ ֆուտբոլի օր էր: Տարբեր աշխարհամասերում կայացան 2006 թ. աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաբաժանի հանդիպումները: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, Եվրոպայի զոնու ընտրական առաջին խմբում չեխերը հյուրընկալվելիս 2-0 հաշվով հաղթել էին մակեդոնացիներին: Հյուսիսը հաղթանակը կորսեցին հանդիպման վերջին րոպեներին: 88-րդ րոպեին հաշիվը բացեց Վրաստանի Լուկասենց, իսկ երկու րոպե անց Հանս Կրոյերը երկրորդ գոլը խփեց: Հոլանդիայի հավախականը շոտլանդի Կոկոսի, Ռոբերտի եւ Սենյոյի խիստ գոյերի 3-0 հաշվով Պարսյան մասնակցին Անողորմի ընտրանում եւ 10 միավորով գլխավորեց 1-ին խմբի արդյունավետ: Նույնպես միավոր ունեն նաեւ ռուսինացիները, որոնք առաջատարին զիջում են գնդակների արքեբուրյանը: 2-րդ խմբում Ռուսիայի հավախականը հյուրընկալվելիս 3 անողորմական գնդակ խփեց թուրքերի դարպասը: Գոյերից երկուսն իր օգին գրանցեց Անդրեյ Շեչնեկովը:

Ռուսիայիցները 5 խաղից հետո 11 միավորով վստահորեն գլխավորում են արդյունավետ՝ 5 միավորով առաջ անցնելով մրցակիցներից: Եվրոպայի չեմպիոնի հոլանդացիները հաղթանակեցին շոտլանդի անողորմական հասնելով դարձախմբի նկատմամբ (3-1): Իսկ Վրաստան-Դանիա խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի (2-2):

3-րդ խմբում ռուսները խոսք հաշիվով (4-0) կարեւոր հաղթանակ տոնեցին շոտլանդիների նկատմամբ: Կրկին արդյունավետ խաղ ցուցադրեցին Պարսուկալացիները՝ 5 անողորմական գնդակ ուղարկելով յուրեւեմբուրգիների դարպասը: Երկու անգամ աչի ընկավ Պատանեան, որը 6 գնդակով գլխավորեց ընտրական մրցաբաժանի լավագույն շոտլանդների ցուցակը: Ալեքսանդր Սարկովի գլխավորությամբ Լատվիայի հավախականի վերջին հանդիպումը հաղթանակեց լատվիացիների համար, որոնք 3-1 հաշվով Պարսյան մասնակցին Լիտվենեցեյի ընտրանում: 3-րդ խմբում կայացած միակ խաղում Կիորոսի հավախականը սեփական դասում զիջեց իսրայելիցիներին (1-2): 7-րդ խմբում երկու խաղերն էլ ավարտվեցին հյուրերի հաղթանակով: Սան Մարինո-Լիսվալի 0-1, Բելգիա-Սերբիա՝ 0-2: Սերբերը 10 միավորով գլխավորում են արդյունավետ: 8-րդ խմբում հունգարացիները հյուրընկալվելիս 2-0 հաշվով հաղթեցին Սալթայի հավախականին:

